

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий Гуманітарний інститут
Кафедра педагогіки та психології професійної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

« » 2018р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни "Психологія обдарованості"

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Освітньо-професійна програма: «Практична психологія»

Курс – 3 Семестр – 6

Аудиторні заняття – 48

Диференційований залік – 6 семестр

Самостійна робота – 57

Усього (годин/кредитів ECTS) – 105/3,5

Індекс НБ-8-053/16-3.24

Навчальну програму дисципліни " Психологія обдарованості " розроблено на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-8-053/16 підготовки фахівців освітнього ступеня "Бакалавр" за спеціальністю 053 «Психологія» та освітньо-професійною програмою «Практична психологія» та відповідних нормативних документів та наказу №207/од від 27.04.2018р.

Навчальну програму розробила
Доцент кафедри педагогіки
та психології професійної освіти _____Л.Доценко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 053 «Психологія», освітньо-професійної програми «Практична психологія». - кафедри педагогіки та психології професійної освіти, протокол № _____ від " _____ " _____ 2018 р.
Завідувач кафедри _____Е.Лузік

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового Гуманітарного інституту, протокол № _____ від " _____ " _____ 2018 р.
Голова НМРР _____С.Ягодзінський

УЗГОДЖЕНО
Директор ННГМІ
_____ С.Ягодзінський
" _____ " _____ 2018 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Психологія обдарованості"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2018
		Стор. 3 із 8	

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни “Психологія обдарованості” розроблена на основі “Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015р. №37/роз.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі практичної психології.

Метою викладання дисципліни є надання студентам теоретико – методологічних знань психології творчості, особливостей роботи з обдарованими дітьми та їх батьками, закономірностей перебігу творчого процесу талановитих та геніальних людей, характеристик особистості творчих людей та їх душевні негаразди, умов і закономірностей розвитку творчого потенціалу особистості, а також у формуванні та реалізації інтегративних інтелектуальних умінь і практичних навичок у майбутній професійній діяльності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: розкриття теоретико-методологічних основ психології творчості; виявлення творчих здібностей людини на різних етапах її шляху до особистісної зрілості; оволодіння вміннями роботи з обдарованими дітьми та талановитою молоддю; формування продуктивних знань та вмінь у використанні психодіагностичного та розвивального інструментарію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- предмет та завдання психології обдарованості;
- основні поняття та категорії дисципліни, необхідні для професійної діяльності психологів;
- загальну характеристику рівнів розвитку творчих здібностей;
- індивідуальні відмінності у творчих здібностях і продуктах творчості обдарованих, талановитих та геніальних людей;
- провідні теорії та концепції навчання і розвитку обдарованих дітей та молоді.

Вміти:

- розкривати зміст основних понять психології обдарованості, давати їх визначення;
- використовувати психодіагностичні методики для вивчення творчих здібностей та креативності особистості;
- практично впроваджувати основні принципи та методи розвитку творчих вмінь особистості;

- надавати рекомендації батькам щодо навчання та виховання обдарованих дітей.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

- навчального модуля **№1 «Психологічні основи обдарованості».**

Навчальна дисципліна «Психологія обдарованості» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Диференціальна психологія», «Психодіагностика» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Практикум з групової психокорекції», «Арт-терапія» та інших.

2. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль № 1 " Психологічні основи обдарованості "

Тема 2.1.1. Психологія обдарованості як навчальна дисципліна.

Поняття обдарованості та її загальні характеристики. Предмет та завдання навчальної дисципліни "Психологія обдарованості". Основні поняття та категорії дисципліни. Загальна характеристика рівнів розвитку творчих здібностей. Особливості розвитку творчих здібностей особистості на різних вікових етапах. Принципи роботи з обдарованими дітьми.

Тема 2.1.2. Психологія дитячої творчості.

Загальна характеристика дитячої творчості. Фактори, що впливають на вираженість творчих здібностей дітей. Особливості дитячої художньої творчості. Музика у дитячій творчості. Літературна творчість дітей. Ігри та творчість дітей.

Тема 2.1.3. Обдарована дитина.

Загальна характеристика обдарованої дитини. Теорії обдарованості. Різновиди обдарованості. Діагностика обдарованої дитини. Феномен "вундеркінда". Діти Індиго, їх психологічні особливості та прояви творчості.

Тема 2.1.4. Методи навчання та розвитку обдарованих дітей.

Соціально-психологічні проблеми дитячої обдарованості. Методи психолого – педагогічної роботи з батьками обдарованих дітей. Форми навчально-розвивальної роботи з обдарованими дітьми. Робота з обдарованими дітьми у концепції структури людського інтелекту Дж. Гілфорда. "Три види збагачення навчальної програми" в рамках концепції людського потенціалу Дж. Рензуллі. Розвиток творчих здібностей за методикою Нікітіних.

Тема 2.1.5. Психологічний портрет талановитої особистості.

Поняття "талант" та "талановита особистість" у психології. Психогенетика про вроджене і набуте в таланті. Еноргопотенціал у структурі

таланту. Талант та воля. Емоції в житті талановитої особистості. Творчий шлях талановитих людей.

Тема 2.1.6. Природа геніальності.

Культурно-історичні передумови виникнення геніальності. Теорії геніальності. Особистість генія. Індивідуальність “математика” та “літератора”. Особливості творчого мислення. Психопатологія геніїв.

Тема 2.1.7. Творча активність і хвороба.

Творча діяльність людей з особливими потребами. Художня творчість людей, хворих на маніакально-депресивний психоз. Малюнки хворих на шизофренію. Художні здібності людей, що мають ушкодження правої або лівої півкулі головного мозку. Взаємозв'язок творчої активності і розладів мислення. Діагностика психічних відхилень та емоційних розладів за допомогою проєктивних методик.

Тема 2.1.8. Терапія творчістю.

Арт-терапевтичні методи роботи з клієнтами. Принципи та організаційні процедури у арт-терапевтичній роботі. Теорія та практика ігротерапії. Основи казкотерапії. Загальна характеристика танцювальної та музикотерапії. Розвиток пізнавальних та творчих здібностей особистості засобами арт-терапії.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Баер У. Творческая терапия – Терапия творчеством. – М.: Независимая фирма «Класс», 2013. – 552 с.

3.1.2. Діти індиго – діти майбутнього? // Завуч. – 2006. – № 34. – С. 11 – 12.

3.1.3. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одарённости. – СПб.: Питер, 2009. – 448 с.

3.1.4. Копытин А.И., Свистовская Е.Е. Арт-терапия детей и подростков. – М.: «Когито-Центр», 2007. – 197 с.

3.1.5. Николаева Е.И. Психология детского творчества. – СПб.: Питер. – 2010. – 220 с.

3.1.6. Николаенко Н.Н. Психология творчества. – СПб.: Речь, 2007. – 277 с.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Дружинин В.Н. Психология общих способностей. – СПб.: Питер, 1999. – 312 с.

3.2.2. Игры - обучения, тренинг, досуг. / Под ред. В.В.Петрусинского. – Кн.5. Педагогические игры. – М., 1994. – 349 с.

3.2.3. Клименко В.В. Как воспитать вундеркинда. – Харьков: Фолио, 1996. – 464 с.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни "Психологія обдарованості"	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 12.01.07 – 01-2018
		Стор. 6 із 8	

3.2.4. Клименко В.В. Психологические тесты таланта. – Харьков: Фолио, 1996. – 414 с.

3.2.5. Красноголов В.О. Методи навчання обдарованих дітей // Обдарована дитина – 1999. – № 5. – С. 18 – 25.

3.2.6. Кремень В.Г. Підготовка творчої індивідуальності як основне завдання освітньої системи ХХІ ст. // Творча особистість у системі наперервної професійної освіти: Матеріали Міжнародної наукової конференції 16-17 травня 2000 р. – Харків: ХДПУ, 2000. – С. 47 – 60.

3.2.7. Моляко В.А. Психологические проблемы творческой одарённости. – К.: Ваклер, 1995. – 271 с.

3.2.8. Никитин Б.П., Никитина Л.А. Мы, наши дети и внуки. – М.: Мол. Гвардия, 1989. – 303 с.

3.2.9. Робота практичного психолога з батьками обдарованих дітей // Обдарована дитина – 1999. – № 5. – С. 28 – 33.

3.2.10. Психологія творчості: Навч. посібник / Автор укладач Т.В. Дуткевич. – Кам'янець-Подільський, 2003. – 216 с.

3.2.11. Рибалко В.В. Психологія розвитку творчої особистості: Навч. посібник. – К.: ІЗМО, 1996. – 312 с.

3.2.12. Ткач Р.В. Психологічні особливості творчої активності особистості. – Запоріжжя, 1999. – 320 с.

